

ДО: Научното жури по заповед
№ ЛС 114 от 09.06.2016г.
На Ректора на БСУ
Проф. дпн Г. Христовова

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д. ик. н. Камен Цветанов Каменов
научна специалност 05.02.20 “Социално управление”

на доц. д-р Галина Георгиева Куртева за участие в обявен конкурс за “професор” по професионално направление 3.7 Администрация и управление (Социално управление) при БСУ, обявен в ДВ 12.04.2016 г.

Уважаеми членове на Научното жури,

Рецензията е изготвена съобразно Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за прилагането на този закон и Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БСУ. Единствен участник по обявения конкурс е доц. д-р Галина Куртева.

1. Кратки биографични данни

Галина Куртева завършва средно образование в Икономически техникум Бургас, специалност „Счетоводство на промишлените предприятия“. Получава магистърска степен по икономика, специалност „Социално-икономическо планиране“ във ВИИ „Карл Маркс“ – София (УНСС). Специализацията ѝ е „Фирмени прогнози, програми и планове“. През 2007г. придобива образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Социално управление“ като докторант към катедра „Управление“ при Университет за национално и световно стопанство, София (диплома № 31435/29.05.2007г на ВАК). През 2011г. получава научното звание доцент по научна

специалност „Икономика и управление“ с решение на ПВАК, Протокол №2 от 19.01.2011г. (свидетелство № 26801/31.01.2011г).

Своята академична кариера Галина Куртева изгражда над 24 години в Бургаския свободен университет, където последователно преминава през длъжностите хоноруван асистент, асистент, старши асистент, главен асистент, доцент. Основен лектор е по дисциплините Основи на управлението, Стратегическо управление, Организационно поведение, Стратегическо планиране в публичната сфера, Контролинг. Ползва руски и английски език.

Галина Куртева е член на Асоциацията на преподавателите по икономика и управление, на СНЦ „Черноморски институт“ Бургас и на Редакционната колегия на сп. „Бизнес посоки“, издание на Центъра по икономически и управленски науки на Бургаския свободен университет. За периода 2011-2016г. Галина Куртева е участвала в изпълнението на 10 национални и международни проекта, както и в международен обмен като лектор в университети в Чехия, Унгария, Испания. Потвърждение за авторитета на доц.д-р Галина Куртева в научните среди е и многократното ѝ участие в научни журита за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ и за заемане на академични длъжности „главен асистент“ в Университета за национално и световно стопанство, СУ „Климент Охридски“, СА „Д.А. Ценов“ – Свищов.

2. Общо представяне на получените материали и съответствие с изискванията за заемане на академичната длъжност

Кандидатът за професор доц. д-р Галина Куртева е представила всички необходими документи по конкурса в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на БСУ (чл. 48 и чл. 57, ал.1): творческата автобиография, диплома за магистър, диплома за доктор, диплома за доцент, медицинско свидетелство, свидетелство за съдимост, справки, служебни бележки, удостоверения и разделителни протоколи.

Кандидатът по конкурса отговаря на законовите изисквания за заемане на академичната длъжност “професор” и на допълнителните изисквания на Центъра по икономически и управленски науки при БСУ:

- 1) Галина Куртева има образователна и научна степен „доктор“ в същата научна област, в която е обявен конкурса;
- 2) Има повече от две академични години преподавателски стаж на академична длъжност „доцент“;

- 3) След придобиване на образователна и научна степен „доктор“ има отработени отработени повече от 2000 аудиторни часа,
- 4) След хабилитацията ѝ има издадени два рецензирани учебника на хартиен носител по дисциплини изучавани в БСУ. Разработила е 9 курса за електронно обучение (от които 3 в съавторство).
- 5) Представила е рецензирани два монографични труда, публикувани след хабилитацията ѝ с общ обем над 27 издателски коли.
- 6) Публикациите по конкурса са общо 26 броя (без учебници и монографии) с обем на самостоятелния текст над 17 коли. 5 са публикуваните материали извън България - в международни научни издания и международни научни конференции. Публикациите не повтарят представените за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и за научното звание „доцент“.
- 7) Има участия, включително и като ръководител, в 10 научноизследователски и приложни проекта с краен възложител национални и международни институции.

3. Обща оценка на учебно-преподавателската дейност на доц. д-р Галина Куртева

Доц. д-р Галина Куртева е преподавател в Центъра по икономически и управленски науки на Бургаски свободен университет от 1992г. Чете лекции пред студенти в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“, спец. „Финанси“, „Счетоводство и контрол“, „Маркетинг“, „Бизнес администрация“, „Публична администрация“, „Международни икономически отношения“.

Преподаваните от доц. д-р Галина Куртева дисциплини (Основи на управлението, Стратегическо управление, Организационно поведение, Стратегическо планиране в публичната сфера, Контролинг) са категорично свързани с областта на конкурса за академична длъжност „професор“ по Социално управление. Паралелно с това тя е разработила и интернет базирани курсове за обучение в електронна платформа MOODLE за водените от нея учебни дисциплини. Разработила е и електронни курсове за дистанционно и продължаващо обучение (Планиране и управление на кариерата; Планиране на персонала).

За две от преподаваните дисциплини доц. д-р Галина Куртева има издадени самостоятелно разработени учебници след хабилитацията ѝ – „Организационно поведение“ и „Стратегическо планиране в публичната организация“. Учебниците в съдържателно отношение представят ключови концепции, идеи и инструментариум в съответ-

ните области на познанието, при това на достъпен и същевременно професионално издържан стил. Съдържанието на учебниците включва: изложение на теоретичните постановки по съответната тема; основни понятия, фокусиращи вниманието на студентите върху специфичната терминология; въпроси за самопроверка на усвоеното учебно съдържание; въпроси с дискуссионен характер и казуси за анализ, които имат за цел да провокират студентите да се замислят, да изразят лично мнение и в хода на груповото обсъждане на различни гледни точки да си изяснят основните моменти по темата.

Аудиторната заетост на доц. д-р Галина Куртева за последните шест години е над 2000 часа. Паралелно с това тя е била ръководител на над 30 магистърски тези.

Тези факти свидетелстват за богатия и разнообразен опит в учебно-преподавателската дейност на кандидата. Високите оценки от академичния колектив (атестация) и от студентите за работата ѝ като преподавател (справка от Отдел „Контрол по качеството“) са още едно доказателство за нейния професионализъм и квалификация. Всичко това дава основание да се даде висока положителна оценка както по отношение на преподавателската ѝ работа, така и по отношение на нейния принос за повишаване качеството на обучение на студентите в Центъра по икономически и управленски науки в Бургаския свободен университет.

4. Обща оценка на научната и изследователската дейност на доц. д-р Галина Куртева

За участие в конкурса доц. д-р Галина Куртева представя: две самостоятелни монографии; три студии в съавторство; девет статии (от които две в съавторство и една публикувана в чужбина) и четиринадесет доклада (от които два в съавторство и четири представени на международни научни конференции).

В монографията „Модел на управление на кариерата в организацията“ авторката изследва съдържателните аспекти на кариерата и кариерното развитие; идентифицира факторите, определящи кариерното развитие на индивида и предлага модел за ефективно управление на кариерното развитие в организацията. Въз основа на анализа на резултатите от проведено проучване авторката извежда проблемите при управлението на кариерно развитие в конкретно предприятие. Предложени са варианти на решения и възможност за оптимизиране на процеса на управление на кариерата в предприятието. Представеният монографичен труд представлява едно актуално за съвременните условия изследване, което като концептуална рамка, структура и съдържание изцяло отговаря на изискванията за монографична разработка със завършен характер.

Във втората монография на доц. д-р Галина Куртева „Стратегии на бизнес организациите“ е представена методологията на авторския модел на процеса на стратегическо планиране в бизнес организацията. Разгледани са различни концепции, на които се основават етапите в процеса на определяне на стратегии в бизнес организацията. Конкретизиран е обектът на всеки етап от процеса на стратегическото планиране и са дефинирани субектите в процеса на стратегическото планиране. Предложена е методика, чрез която моделът би могъл да се прилага и са дефинирани стратегическите задачи на ръководството за реализация стратегическите цели. Монографичният труд е интересен и запомнящ се с изключително прецизното логическо изложение и доброто умение на авторката да представя своето отношение към проучваната проблематика и да обосновава направените изводи и препоръки. Въпреки, че монографична разработка има повече концептуален характер, подробното описание на процедурите за реализация на всеки етап в процеса на разработване на стратегии в организацията би могло да бъде полезно за практикуващите мениджъри.

Студиите, статиите и докладите в списъка на кандидата за професор, оценявам положително и като продължение, задълбочаване и конкретизиране на важни аспекти в обхвата на обявения конкурс. Те представят доц. д-р Галина Куртева като добър изследовател, който успешно разработва актуални в научен и в приложен план въпроси на реализацията на стратегическите цели на организацията, управлението на индивидуалното и групово поведение в организацията и управлението на кариерното развитие.

Участието на доц. д-р Галина Куртева в научноизследователски проекти се доказва от представените от нея удостоверения от различни институции. За периода 2011-2015г. тя е участвала в разработването и изпълнението на 10 проекта, като 6 от тях са международни. Тематиката на представените проекти съответства на научните интереси на доц. д-р Куртева, а публикуваните по някои от тях материали са доказателство за добрите ѝ изследователски способности и умения за работа в екип.

Представените за рецензиране от доц. д-р Куртева публикации очертават ясно научните интереси и търсения на автора в две направления – реализацията на стратегическите цели на организацията и съвременните измерения на управлението на кариерата, като част от проблематиката в управлението на човешките ресурси. Авторката демонстрира добро познаване и умения за интерпретация на теоретичните постановки в изследваните области. Научните търсения на доц. д-р Галина Куртева са подплатени там където е възможно с практически изследвания и анализ. Справката за цитирания показва 27 позовавания на публикациите на доц. д-р Галина Куртева за периода 2011-

2016г. Това дава основание да се направи заключението, че е осигурена публичност на разработките и научните търсения на доц. д-р Куртева са обект на интерес от страна на специалистите в областта на стратегическото управление, организационното поведение и управлението на кариерата.

5. Оценка на основните научни и научно приложни приноси на доц. д-р Галина Куртева

Публикациите на доц. д-р Галина Куртева съдържат редица постановки, идеи и предложения, които могат да се оценят като приноси с теоретичен и практико-приложен характер. Представената Справка на приносите е коректно съставена и отразява вярно постигнатите резултати от научната и изследователска работа на доц. д-р Куртева.

Основните приноси на кандидата за академична длъжност „професор“ са в две обособени научни направления, които обхващат и систематизират научната ѝ продукция: управление на кариерата и стратегическо управление.

По първото направление научните приноси могат да се обобщят по следния начин:

1. Доразвита и обогатена е теорията на управление на кариерата, като част от мениджмънта на човешките ресурси. Разширени са теоретичните схващания за субективните и обективни аспекти на развитието на кариерата; за факторите, влияещи на кариерното развитие; за спецификата и трансформациите на кариерните модели. Аргументирана е необходимостта от приложение на нов, ориентиран към индивидуалното „портфолио“ подход към управлението на кариерното развитие. Обоснована е идеята успешното управление на кариерата на персонала да се разглежда като предпоставка за повишаване на удовлетвореността от труда и за успешно изпълнение на организационните цели. Разработен е концептуален модел на процеса на управление на кариерното развитие в организацията, основаващ се на партньорството между индивида и организацията. Моделът дава решение на един значим, недостатъчно изследван в България проблем в организацията – успешното кариерно развитие на служителите ѝ.

2. Предложена е методика за приложение на модела на управление на кариерното развитие в организацията. Тя съдържа описание на процедурите на изпълнение на управленските функции планиране, организиране, ръководство и контрол в процеса на управление на кариерното развитие в предприятието. Предложен е набор от инструменти за изпълнение на процедурите, описани в методиката: въвеждащи програми;

менторство и коучинг; кариерни програми; лични планове за развитие; кариерно консултиране; разработване на компетентностен модел; създаване на система за обучение и развитие на служителите и др.

3. Проведено е практическото изследване на удовлетвореността на работещите в конкретно предприятие от кариерния им статус и от предоставяните им възможности за професионално и кариерно развитие. Резултатите от проучването потвърждават предположението, че нагласата на индивида за кариера в организацията е един от факторите, определящи трудовото му поведение. Потвърдена е и хипотезата, че възприемането и оценяването на предоставяните от предприятието възможности за кариерно развитие зависи от мястото на кариерата в ценностната система на индивида. На основата на анализа на резултатите от практическото изследване са предложени и аргументирани целесъобразни практико-приложни решения за оптимизиране на процеса на управление на кариерата в конкретното предприятие.

По отношение на второто направление научните приноси могат да се обобщат по следния начин:

4. Дефинирани са стратегическите задачи на ръководството при управление на процеса на реализация на стратегията. Предложени са оригинални идеи и трактовки, отнасящи се до съдържанието на стратегическите задачи при осъществяването на процеса на управление на промените, произтичащи от избора на конкретна стратегия. В контекста на успешната реализация на стратегията е интерпретиран процесът на изграждане и развитие на организационната култура. Предложен е концептуален модел за избор на лидерски стил за успешно стратегическо управление в организацията. Моделът се основава на опорните точки в ситуационната лидерска теория „път-цел“. Аргументирана е идеята, че управлението на талантите в организациите трябва да е сред основните приоритети на съвременните ръководители наравно с постигането на бизнес резултатите. Представени са отличителните, в сравнение с управлението на обикновените служители, особености в етапите на процеса на управление на талантите. Обоснована е необходимостта от въвеждането и прилагането на компетентностен подход при управлението на интелектуалния капитал на организацията, като специфичен ресурс за реализация на стратегическите цели.

5. Обосновано е преимущество от съвместното използване на балансираната система от показатели (BSC) и показателя икономическа добавена стойност (EVA) в сравнение със самостоятелното им прилагане за оценяване и регулиране на дейността

на организацията при изпълнението на стратегическите цели. Показателят икономическа добавена стойност (EVA) е предложено да бъде използван практически като допълнителен показател извън балансираната система от показатели, за да се анализира способността на предприятието да удовлетворява интересите на акционери, мениджъри, кредитори, персонал и т.н

6. Бележки и препоръки

В рецензираната научна продукция не откривам погрешни постановки и сериозни пропуски, които да намаляват нейното добро качество. В този смисъл бих препоръчал на кандидатката да разшири публикационната си дейност в престижни чуждестранни издания с Импакт фактор, което определено би й осигурило по-голяма разпознаваемост и популярност в научното пространство. В бъдещата си научно-приложна дейност е добре кандидатката да продължи да търси възможности за адаптиране на модерните концепции и практики в областта на управлението на кариерата в практиката на българските предприятия.

Заключение

Направените констатации и дадените оценки на научното творчество и преподавателската дейност на доц. д-р Галина Куртева показва, че те отговарят напълно на задължителните законови изисквания в Република България и допълнителните изисквания на БСУ за заемане на академичната длъжност “професор” в БСУ. Затова с пълна убеденост и отговорност предлагам на Уважаемото Научно Жури да гласува за заемането от доц. д-р Галина Георгиева Куртева на академичната длъжност “професор” по професионално направление “Администрация и управление”, научна специалност “Социално управление в Центъра по икономически и управленски науки към Бургаския свободен университет.

август, 2016 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

/Проф. д. ик. н. К. Каменов/